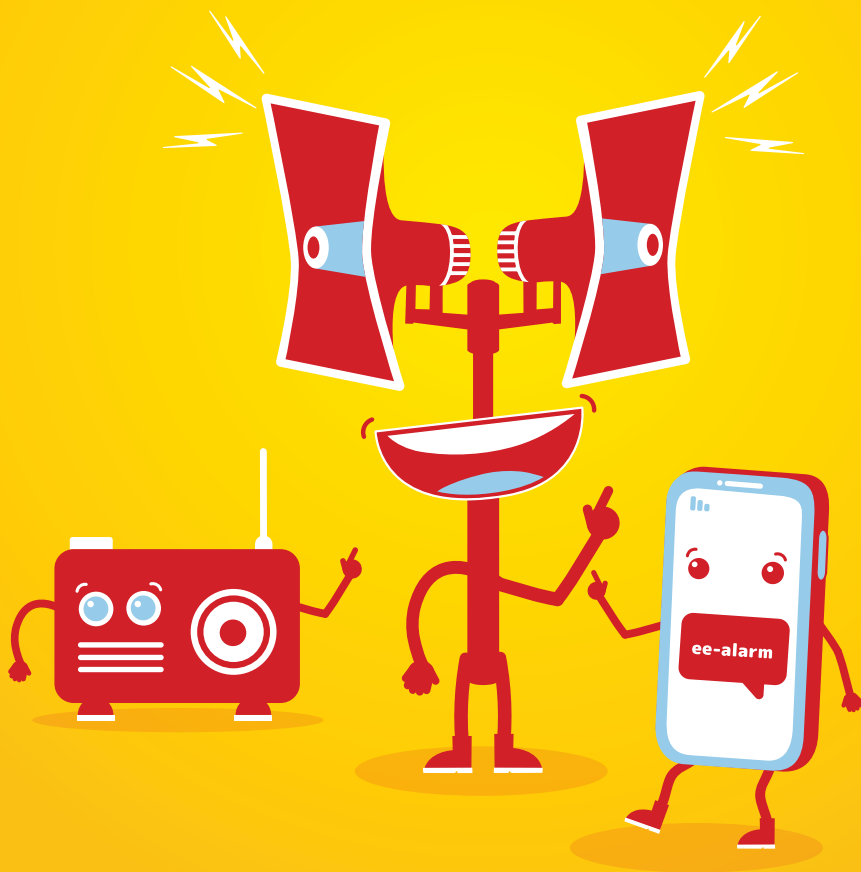

PÄÄSTEAMET

OHUTEAVITUS

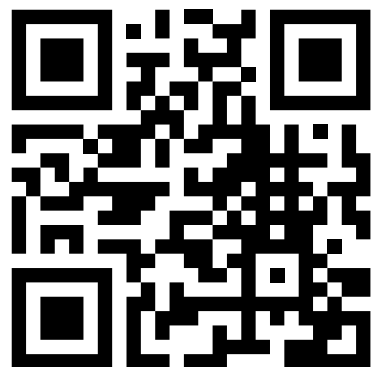

www.olevalmis.ee

Sisukord

Ohuteavitus	6
Ohusireen	8
Varjumine	14
Evakuatsioon	16
Koduste varude meespea	19
Olulised telefoninumbrid ja veebilehed	21

**LAADI ALLA
MOBIILIRAKENDUS
"OLE VALMIS!",
MIS TÖÖTAB KA
ILMA INTERNETITA.**

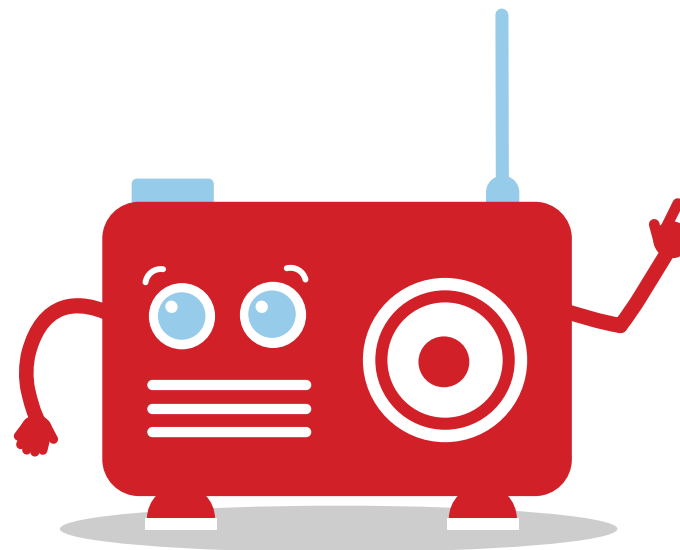
WWW.OLEVALMIS.EE

Hea Eesti elanik!

Kriisid on paratamatud ning hoolimata meie püüdlustest kriise ära hoida, tabavad nad meid siiski. Kriiside lahendamiseks peavad sellesse ühiselt panustama nii riigiasutused, kohalikud omavalitsused, ettevõtted, kogukonnad kui elanikud. Kõige lihtsamalt mööduvad kriisid siis, kui oleme nendeks valmistunud ja teame, kuidas kriisi puhkemisel käituda.

See voldik annab ülevaate, kuidas riik inimesi ohuolukorrast teavitab ning selgitab, millal tuleks varjuda või evakueeruda. Kriitilisel hetkel on väga oluline, et asjakohane info jõuaks kiirelt inimesteni, sest õigeaegne teavitus ja tegutsemine päästab nii elusid, tervist kui ka vara.

Teadlik inimene saab end sageli ise ohu eest päästa. Seega, tutvu koos oma lähedastega selle infovoldikuga ning hoia see alles.

Ohuteavitus

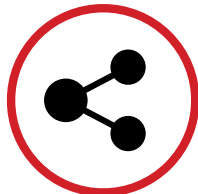

Ohuteavituse eesmärk on teavitada avalikkust aegsasti inimeste elu ja tervist ohustava kriitilise sündmuse ohust või juba toimunud sündmusest. Ohuteavitus on oluline selleks, et inimesed oleksid teadlikud ohust ja ohu korral käitumise põhimõtetest ning saaksid vajadusel kiirelt reageerida. Ohuteavituse saamine suunab inimesi käituma ohust lähtuvalt (kaitsma end näiteks siseruumidesse varjudes või evakueerudes) ning annab teavet, millistest usaldusväärsetest kanalitest leida täiendavat informatsiooni.

Ohuteavituse kanalid

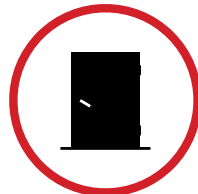
Avalik-õiguslik meedia (ERR)

Asutuste veebileheküljed ja sotsiaalmeediakanalid

Ohusireenid

Ukselt uksele teavitus

Mobiiltelefoni sõnumid (EE-ALARM)

„Ole valmis!“ mobiilirakendus

Valjuhääldiga teavitus

EE-ALARM ehk ohualapõhine ohuteavitus SMSiga

Ohualal viibivate inimeste mobiiltelefonile saadetakse lühisõnum, kui ohus on inimese elu, tervis, riigi julgeolek või juhtuvad muud ohtlikud suure mõjuga sündmused, nagu näiteks: ohtlike kemikaalidega õnnetused, ulatuslik joogiveereostus ja muud inimelu ohustavad sündmused.

Ohuteavituse sõnumi koostab vastavat sündmust lahendav asutus, kuid telefonis kuvatakse sõnumi saatjana alati EE-ALARM.

Ohuteavitus saadetakse vähemalt kaks korda, ohuolukorra alguses ja selle lõppemisel, kuid vajadusel on võimalik saata ka jätkusõnumeid.

Kui saad EE-ALARMi ohuteavituse, järgi sõnumis olevaid juhiseid!

Ohusireen

Ohusireenidega teavitatakse elanikke siis, kui on vahetu oht inimese elule.

Ohusireenid mängivad üht kindlat minuti pikkust tõusvat-langevat heli, mida korratakse 30 sekundi järel kolm korda.

Päästeamet testib ohusireene regu-laarselt ja testimisel kasutatakse sama heli, mida ohuolukorraski. Päästeamet teavitab inimesi testi-misest ette.

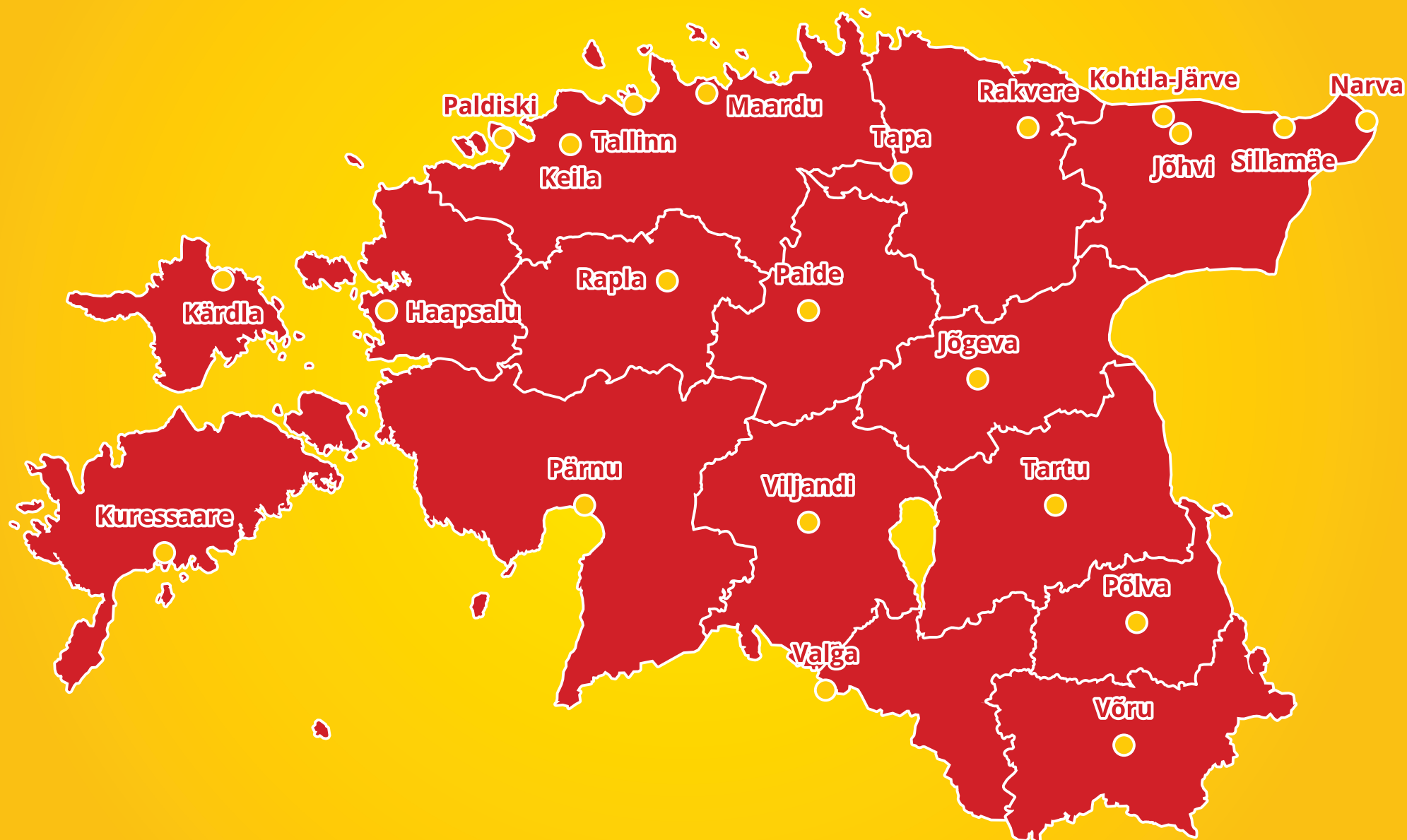
Mida teha, kui kuuled ohusireene?

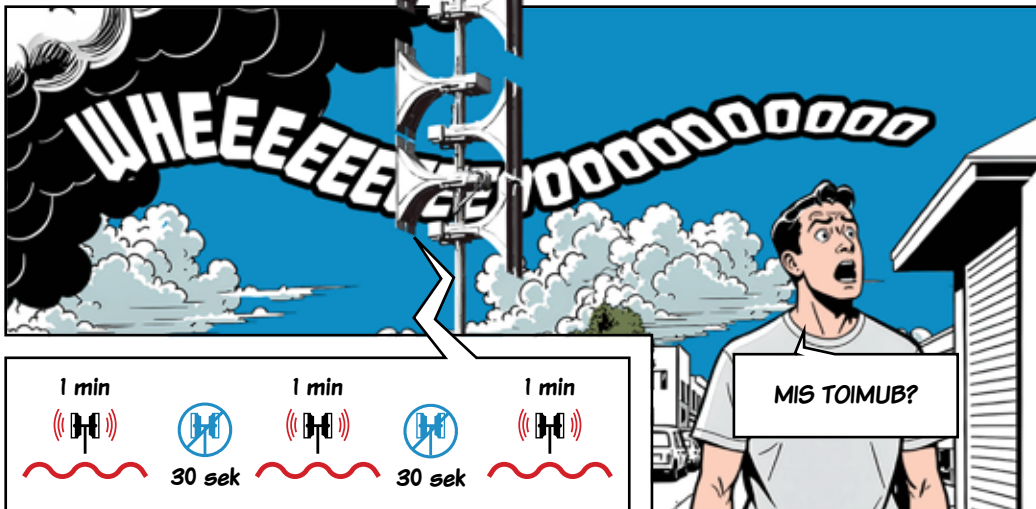
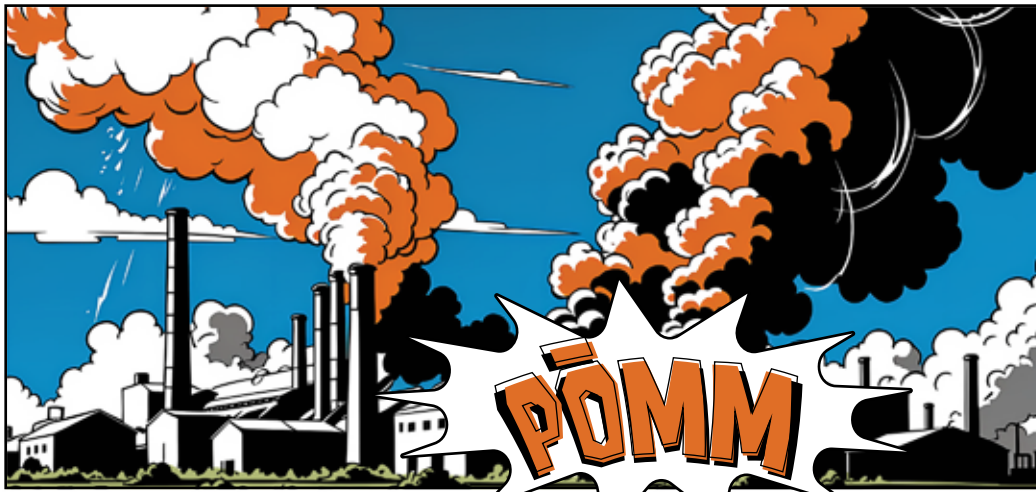
1. **Varju esimesel võimalusel!**
2. Otsi lisainformatsiooni ning käitu vastavalt saadud juhistele.
3. Ohu möödumisest saad teada ohuteavituse kanalite kaudu (EE-ALARM, raadio).

Ohusireenide asukohad

*Sireenid paigaldatakse 2024. aasta jooksul

Varjumine

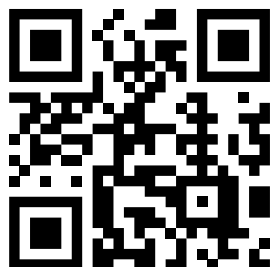
Varjumise eesmärk on kaitsta inimest plahvatuste, lööklaine, lendavate esemete ja muu vahetu ohu eest. Vajadus varjumiseks võib tulla äärmuslikest ilmastikuoludest (näiteks tugev tuul, sademed), õnnetustest (kaasneda võib õhusaaste) või sõjalisest ohust (õhurünnakud).

Avalik varjumiskoht

Avalikuks varjumiskohaks on eelkõige rünnakust tuleneva lööklaine ja lenduva materjali eest kaitset pakkuv hoone, rajatis või osa sellest, mis asub maa all, on raudbetoonist ja ilma akendeta (näiteks maa-alused parklad, tunnelid).

Päästeamet on märgistanud hetke seisuga 210 avalikku varjumiskohta. Infot avalike varjumiskohtade kohta saab kohalikust omavalitsusest ja Päästeameti kodulehelt www.paasteamet.ee

Eluhoone kelder

Eluhoone kelder on esimene koht, kuhu kodus olev inimene saab vajadusel varjuda. Selleks, et sinna varjuda, peab:

- keldrisse pääsemise tee olema vaba
- kelder olema prahist ja tarbetust kraamist vaba, mis on oluline ka tuleohutuse vaates
- keldril olema mitu väljapääsu. Mitme väljapääsu puudumisel saab keldrist evakueerimiseks kasutada ka teiste keldriruumide aknaid
- ruum olema akendeta. Aga juhul, kui keldris siiski on aken, tuleb see korralikult kinni teipida ja kinni katta nii seest kui väljast, et vähendada lööklainega lendavaid kilde

Mida teha, kui pead varjuma?

- Ohust annab teada ohusireen (sõjaline oht, suurõnnetused, hädaolukord) ja EE-ALARM.
- Varju esimesel võimalusel!
 - Kui oled tänaval, mine kiiresti lähimasse hoonesse või avalikku varjumiskohta. Varjumiskohaks sobib akendeta maa-alune hoone (nt tunnel või maa-alune parkla).
 - Kui hoonetesse pole võimalik minna, tee ennast võimalikult väikseks, kükita või heida pikali maha, soovitatavalt millegi äärde või varju, mõnda lohku või auku.
 - Akendega ruumis viibides hoi a eemale akendest, varju laua vms alla, et kaitsta end klaasikildude eest.
 - Kodus varju akendeta tugevate seinte ja lagedega ruumis, näiteks keldris. Varjumiseks sobivad ka paljude kortermajade vannitoad, mis on ehitatud eraldi betoonboksina korteri keskele.
- Ära kasuta ohuolukorras lifte.
- Otsi lisainformatsiooni ning käitu vastavalt saadud juhistelet.
- Püsi siseruumides ja jää sinna seniks, kuni oht on möödas. Kui hoone süttib või muutub varisemisohhtlikuks, välju sellest ja leia kohe mõni muu sobiv hoone.
- Ohu möödumisest saad teada ohuteavituse kanalite kaudu (EE-ALARM, Vikerraadio, ERR).
- Kui oht muutub pikaajalisemaks, siis evakueeritakse inimesed punktidesse, mis on varustatud esmavajalikkuga.

Evakuatsioon

Evakuatsioon on inimeste elu ja tervise kaitseks nende ohtlikust kohast turvalisemasse kohta suunamine või ümberpaigutamine.

Suurema õnnetuse, pikaajalise elutähtsa teenuse katkestuse või mõne muu sündmuse korral, mil piirkond muutub ajutiselt või pikemaks ajaks elamiskõlbmatuks, võib evakueerimine olla möödapääsmatu. Evakuatsioon viiakse läbi vaid juhul, kui paigale jäämise risk on suurem kui ümberpaigutamise risk. Korraldust evakueeruda võta alati tõsiselt, isegi kui olukord sulle esmapilgul ohtlik ei tundu.

Kõige kiiremini saab evakuatsiooni korraldada ja inimeste heaolu tagada siis, kui maksimaalselt palju inimesi leiab ise ohualast väljaspool asuva ajutise majutuskoha. Siis saavad ametkonnad pöörata enam tähelepanu abi vajavatele inimestele.

Enne evakuatsiooni

- Mõttele koos lähedastega läbi, mida te kõige rohkem vajate, et evakuatsiooni korral kodust eemal olles hakkama saada.
- Koosta hädavajalike asjade nimekiri ja paki **evakuatsioonikott**.
- Mõttele koos lähedastega läbi, kuidas saate pikalt kestva kriisi korral üksteisele ajutist peavarju pakkuda. Tehke selleks koos ettevalmistusi.
- Hoia alati oma sõiduki kütusepaak vähemalt poolenisti täis. Varu autosse teedeatlas.
- Kui sul on kodus lemmikloom, mõttele läbi, kuidas teda eraldi evakueerida ja majutada. Kui oled sunnitud evakueeruma koos lemmikloomaga, arvesta planeerimisel ka tema vajadustega (toit, ohutuse tagamiseks suukorv, kaelarihm jms).

Kuidas evakuatsiooni korral tegutseda?

- Järgi evakuatsiooni läbi viivate ametkondade juhiseid ohtlikust piirkonnast lahkumiseks ning evakuatsioonikohtadesse jõudmiseks. Nende suunised põhinevad reaalse ohu hinnangul.
- Võimalusel lahku ohtlikust kohast ise ja peatu muus elukohas või lähedaste juures.
- Evakueerudes ära unusta kogukonnas abi vajada võivaid inimesi. Kui sul endal puudub võimekus neid aidata, anna abivajajatest teada evakuatsiooni läbiviijatele.
- Kui vajad evakueerumisel abi, anna sellest evakuatsiooni läbiviijatele teada. Inimestele, kes viibivad ohtlikul alal ja vajavad täiendavat abi, korraldatakse transport ja ajutine majutuskoh.
- Kodust lahkudes võta kaasa esmavajalikud asjad:
 - varem valmis pakitud evakuatsioonikott;
 - pereliikmete dokumendid, pangakaart, sularaha, mobiiltelefon koos laadijaga;
 - pikaajalise ehk üle 12 tunni kestva evakuatsiooni korral magamisasjad, lisariided ja toit kolmeks ööpäevaks.
- Riieühtluse vastavalt ilmastikutingimustele.
- Taga lemmikloomade turvalisus ja heaolu eemaloleku ajaks. Kui see pole võimalik, võta nad kaasa. Kindlasti võta lemmikloomale kaasa transpordipuur, kaelarihm, jalutusrihm, suukorv jms ning toit.
- Kodust lahkudes lülita välja elekter, sulge hoonesse siseneva gaasi ja vee kraanid.
- Sulge aknad ja lukusta ukсед.
- Iseseisvalt evakueerudes kasuta teid, mida politsei ja Päästemeet meedia teatel kasutada lubavad.
- Ära mine koju tagasi enne, kui saad ametliku kinnituse, et see on ohutu.

Soovituslikud vahendid evakuatsioonikotti

- Toit ja joogivesi (varu vett ja hästi säilivat valmistoitu vähemalt kolmeks ööpäevaks; sobivad konservid, kuivikud, pähklid, maiustused jms, vajadusel väikelaste toit, eritoidud)
- Suu- ja kehahügieeni tarbed
- Esmaabivahendid ja ravimid, sh retseptiravimid üheks nädalaks
- Taskulamp ja varupatareid
- Kaasaskantav raadio ja varupatareid, akupank või muu laadimiseseade
- Magamiskott või tekk
- Dokumendid ja sularaha
- Muud olulised vahendid nagu konserviavaja, taskunuga, tikud, toidunõud, söögiriistad jne
- Vajadusel lemmikloomatoit

Ohuteavituse meelespea!

- Mõttele läbi, milliseid **vahendeid ja varusid vajab Sinu pere**, et vähemalt üks nädal iseseisvalt hakkama saada! →
- Varu juba täna elektrita töötav raadio, et Sinuni jõuaks info igas olukorras!
- **Ole kursis** oma kodu lähedal olevate ohtudega (nt ohtlikud ettevõtted, üleujutuse ohuga alad jne).
- Võta hoiatusi alati tõsiselt ja **järgi ametlikke juhiseid!**
- **Jälgi ametlikke kanaleid** täiendava info saamiseks. Mitteametlikest allikatest saadud hoiatused kontrolli üle ametlikest kanalitest.

KODUSTE VARUDE MEELESPEA

JOOGIVESI

- 3 liitrit inimese kohta vähemalt üheks ööpäevaks ning mõtle läbi, kust kohast ja kuidas saad vajadusel juurde

TOIT

Pool varudest ei tohiks vajada valmistamist

- Konservid
- Pakisupid
- Kuivikud
- Pähklid, kuivatatud puuviljad
- Küpsised, maiustused, müslibatoonid, mesi
- Vajadusel beebitoit

RAADIO

- Patareitoitel raadio ja patareid mitmeks kasutuskorras / päikeseptareid või dünamoga raadio

VALGUSALLIKAD

- Taskulamp ja varupatareid/ päikeseptareid või dünamoga töötav taskulamp
- Patareitoitel lamp või latern ja varupatareid/ petrooleumlamp koos lambiõliga
- Tormilatern
- Künnlad
- Tikud

ESMAABIVAHENDID

- Esmaabivahendite komplekt

HÜGIEENITARBED

- Seep
- Desinfitseerimisvahend
- Tualettpaber
- Pabersalvrätid
- Niisked puhastuslapid
- Suured prügikotid (50 l)

KODUSTE VARUDE MEELESPEA

RAVIMID

- Retseptiravimid
- Valuvaigistid
- Palavikualandajad
- Allergiavastased ravimid
- Seedehäirete ravimid
- Põletusvastane vahend
- Külmetusvastased ravimid

TÖÖRIISTAD

- Nuga
- Käärid
- Kleeplint
- Kile

SÖÖGIRIISTAD

- Ühekordsed toidunõud
- Konservivajaja

KÜTTEMATERJAL

- Vedelkütus
- Gaas
- Küttepuid

AKUPANK

- Akupank mobiilsete seadmete laadimiseks

MUU VAJALIK

- Sularaha pere vajaduste katmiseks ühe nädala jooksul
- Mask hingamisteede kaitseks (näiteks tolumask)
- Tulekustuti ja -tekk
- Autokütus
- Vajadusel lemmikloomatoit

OLULISED TELEFONINUMBRID JA VEEBILEHED

1220

PEREARSTI NÕUANDETELEFON juhuks, kui Sul või Sinu pereliikmel ilmnevad terviseprobleemid, mis vajavad nõustamist või otsust lisaabivajaduse kohta.

RIIGIINFO telefonilt saad kriisi korral nõu ja ametlikku teavet. **Kerge meelde jätta nii: 1 number 24/7 ehk 1247.**

1247

1343

ELEKTRILEVI RIKKETELEFON, millelt saad teavet elektrikatkestuste kohta.
Imatra Elektri rikketelefon: 715 0188
VKG Elektrivõrkude rikketelefon: 716 6666

MÜRGISTUSTEABEKESKUSE infoliin, mis annab mürgistustega seotud teavet ja nõuandeid.

16 662

660 4500

VAIMSE TERVISE TUGILIIN

WWW.KRIIS.EE

WWW.PAASTEAMET.EE

WWW.OLEVALMIS.EE

Ohuteavituse meelespea!

- Mõtle läbi, milliseid **vahendeid ja varusid vajab Sinu pere**, et vähemalt üks nädal iseseisvalt hakkama saada!
- Varu juba täna elektrita töötav raadio, et Sinuni jõuaks info igas olukorras!
- **Ole kursis** oma kodu lähedal olevate ohtudega!
- Võta hoiatusi alati tõsiselt ja **järgi ametlikke juhiseid!**
- **Jälgi ametlikke kanaleid** täiendava info saamiseks.